

Prøve i Dansk 3

November-december 2010

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold:

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til Vantage (B2), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Mundtlig kommunikation bedømmes på grundlag af bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelseskemaet i dette hæfte.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Monolog	Interview	Interaktion	Diskussion
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	Fortælle sammenhængende	Svare på spørgsmål til emnet	Samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	Tage stilling til spørgsmål/udsagn og begrunde
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Billeder	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltagerne holder på skift oplæg om et emne	Prøvedeltagerne svarer efter deres oplæg på spørgsmål til emnet for monologen	Dialog mellem prøvedeltagerne	Opfølgende spørgsmål til diskussion mellem eksaminator og hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Monolog og interview:
(10 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i ca. 2 minutter uden medvirken af eksaminator, og at oplægget følges op af spørgsmål fra eksaminator.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg."

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg, beder eksaminator prøvedeltageren om at svare på spørgsmål om det emne, prøvedeltageren har holdt oplæg om.

Eksempler på spørgsmål:

- *Opklarende spørgsmål:* Du sagde, at ...
Vil du godt forklare det lidt nærmere?
- *Uddybende spørgsmål:* Du sagde, at ...
Kan du ikke fortælle lidt mere om det?
- *Spørgsmål, der kræver ræsonnement:*
Du fortalte, at ... men hvorfor tror du så, at ...?
- *Spørgsmål, der kræver stillingtagen:*
Mener du, at ... Hvorfor?/Hvorfor ikke?

Når denne del af prøven er afsluttet for den første prøvedeltager, siger eksaminator "tak".

Derefter gentages proceduren med den anden prøvedeltager.

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning .

Emne A: Ligestilling

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at den første opgave varer ca. fem minutter, og at de nu skal tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er der nogle billeder, som viser nogle af de områder i det danske samfund, hvor der er problemer med ligestilling. I har nu ca. et halvt minut til at kigge på dem."

Eksaminator fortsætter:

"I skal nu tale med hinanden om, hvad det er for nogle ligestillingsproblemer, billederne viser."

Efter ca. to minutter siger eksaminator:

"Tak. Nu skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvilke ligestillingsproblemer I synes er de største i Danmark i dag. (I må gerne tale om problemer, som ikke vises på billederne)."

Eksaminator siger "tak" efter de fem minutter.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Der er ét sted i det danske samfund, hvor der ikke formelt set er ligestilling. Det er kun mænd, der *skal* være soldater, mens kvinder kan vælge at blive det. Mener du, der skal være ligestilling her? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Selv om en stor del af barselsorloven kan deles frit mellem faderen og moderen, tager fædre kun en meget lille del af den (i 2008 kun 5 %). Hvorfor tror du, det er sådan? – Synes du, man skal gøre noget for at få mænd til at tage en større del af barselsorloven? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Det er stadig sådan, at langt flere mænd end kvinder bliver mekanikere og murere, mens der er flest kvinder, der bliver pædagoger og sygeplejersker. Hvorfor er det sådan, tror du? – Synes du, man skal gøre noget for at ændre det? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Formelt set er der ligestilling i Danmark, men ikke reelt. Hvilke årsager kan der være til det? Kan det fx skyldes forskelle i opdragelsen? Hvilke?

– En metode til at fremme ligestilling på arbejdsmarkedet er at indføre kvoter eller positiv særbehandling ved ansættelse af nye medarbejdere eller ledere. Hvad synes du om det? – Hvilke fordele og ulemper kan der være ved det?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager.

Emne B: Museer

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at den første opgave varer ca. fem minutter, og at de nu skal tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er der nogle billeder, som viser forskellige slags museer. I har nu ca. et halvt minut til at kigge på dem.”

Eksaminator fortsætter:

“I skal nu tale med hinanden om, hvad slags museer billederne viser, og hvad man kan få ud af at besøge dem.”

Efter ca. to minutter siger eksaminator:

“Tak. Nu skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvad slags museum I vil anbefale en udenlandsk familie med to børn (på 11 og 14 år), som er på besøg i Danmark.”

Eksaminator siger “tak” efter de fem minutter.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Hvad synes du, museerne kan gøre for at få endnu flere besøgende? Skulle der fx være gratis adgang på flere museer? Hvilke?

– Museer er tit store turistattraktioner. Hvorfor tror du, mange turister er interesserede i at gå på museum i de lande, de besøger?

– Er det vigtigt for befolkningen i et land at have adgang til museer, der fortæller om landets kultur og historie?

– Hvorfor?/Hvorfor ikke?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Ca. halvdelen af alle museer i Danmark er enten statslige eller støttede af staten. Synes du, det er statens opgave at drive eller støtte museer? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Allerede i dag er det sådan, at mange museer har lagt hele samlingen eller dele af den på internettet, så man kan sidde hjemme og se, hvad museet har. Hvordan tror du, det vil være om 20 år? – Vil man stadig besøge museerne, eller vil man sidde hjemme og se udstillingerne på internettet?
– Hvorfor tror du det?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager.

Emne C: Aldersgrænser

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at den første opgave varer ca. fem minutter, og at de nu skal tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så de begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er der nogle billeder, som viser forskellige områder, hvor der i dag er aldersgrænser. I har nu ca. et halvt minut til at kigge på dem.”

Eksaminator fortsætter:

“I skal nu tale med hinanden om de forskellige områder og hvorfor, der er aldersgrænser på de områder, billederne viser.”

Efter ca. to minutter siger eksaminator:

“Tak. Nu skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvor gammel man efter jeres mening skal være for at kunne stemme.”

Der suppleres evt. med:

“I skal nu i fællesskab prøve at blive enige om tre argumenter for at have den valgetsalder, I er blevet enige om.”

Eksaminator siger “tak” efter de fem minutter.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Du sagde, at ...
Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– I fx USA er aldersgrænsen for at køre bil lavere end i Danmark. Synes du, det vil være en god idé at sætte aldersgrænsen ned? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Normalt taler man om nedre aldersgrænser, men det kan jo også være en mulighed at indføre øvre aldersgrænser. Synes du, det vil være en god idé at indføre en øvre aldersgrænse fx for at måtte køre bil? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Aldersgrænser handler ikke kun om rettigheder, men også om andre ting. Fx har vi en kriminel lavalder, dvs. en grænse for, hvor gammel man skal være for at kunne blive straffet for en forbrydelse. Synes du, det er godt, at der er en sådan grænse? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

Sidste spørgsmål skal vælges blandt følgende:

– Valgretsaldern er blevet lavere i Danmark gennem årene. I 1915 var den 30 år og i dag er den 18 år. Hvorfor tror du, der har været den udvikling? – Tror du, den vil fortsætte? – Hvorfor?/Hvorfor ikke?

– Aldersgrænsen for, hvornår børn må arbejde, blev i 1996 hævet fra 10 til 13 år. Hvad tror du grunden var til det?

– Synes du, det er i orden, at samfundet sætter grænser for, hvor gamle børn skal være for at arbejde, eller skal forældre-ne og børnene selv bestemme det? – Hvorfor synes du det?

Spørgsmålene stilles på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager.

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis. I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i ét forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, eller der foreligger andre særlige tilfælde, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er kun forberedelsestid ved monologen. Eksaminator udleverer et emne til hver prøvedeltager fem hverdage før den mundtlige del af prøveterminens begyndelse.

Censor

Medmindre specielle forhold under prøveafholdelsen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte og på at bedømme hver prøvedeltagers mundtlige sprogfærdighed på et analytisk grundlag.

Eksaminator

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb og giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Eksaminator styrer prøven og sikrer herunder, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde.

Eksaminator foretager en helhedsbedømmelse af hver prøvedeltagers præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartneren. Den færdighed kan kun bedømmes på et tilstrækkeligt sikkert grundlag ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartneren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren. Det kan fx ske ved at øge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad.

Delprøve 1 – monolog og interview

Prøvedeltagerne holder et oplæg med udgangspunkt i et emne. Emnet skal relatere til pensum i undervisningen og vælges af lærer/eksaminator.

Eksaminator sikrer, at det er det sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminator skal bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i tilfælde af at prøvedeltageren går i stå – hjælpe med en genstart.

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten.

Efter hvert oplæg stiller eksaminator spørgsmål til indholdet i prøvedeltagerens monolog. Spørgsmålene skal have karakter af en opfølgning på de oplysninger, som prøvedeltageren har givet i oplægget, med det fokus at få prøvedeltageren til at forklare/udbytte aspekter af emnet, ræsonnere og tage stilling.

I praksis betyder det, at eksaminator under prøvedeltagerens oplæg noterer de punkter, eksaminator ønsker at stille spørgsmål til. Eksaminator skal efterfølgende i overvejende grad stille åbne spørgsmål og således undgå spørgsmål, der kan besvares kort med ja eller nej.

Eksaminators spørgsmål skal sikre, at prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for monologen og kan supplere med yderligere oplysninger ud over det, som fremgår af det forholdsvis korte oplæg.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for nogle billeder som inspiration til den opgave, de skal løse.

Prøvedeltagerne får herefter ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad de vil tale om. De bliver herefter bedt om at tale sammen om emnet og derefter i fællesskab søge at komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delprøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker, ved at eksaminator stiller opfølgende spørgsmål til emnet til hver prøvedeltager og diskuterer emnet med prøvedeltageren. Spørgsmålene skal vælges fra eksemplerne i dette hæfte.

I de tilfælde, hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskussionen sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at demonstrere sin mundtlige sprogfærdighed. Dette sker, ved at denne prøvedeltager i diskussionen får lidt ekstra taletid.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Delprøve 1 – monolog

Fortælle sammenhængende
Udtale

12	10	7	4	02	00	÷3

Delprøve 1 – interview

Forstå samtalepartner
Svare på spørgsmål

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – interaktion

Indgå i interaktion
Udveksle synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – diskussion

Forstå samtalepartner
Udtrykke synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Sproglige fokuspunkter

Fluency
Grammatisk færdighed
Ordforråd
Udtale

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Navn: _____

CPR-nummer: _____

Delprøve 1 – monolog

Fortælle sammenhængende
Udtale

12	10	7	4	02	00	÷3

Delprøve 1 – interview

Forstå samtalepartner
Svare på spørgsmål

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – interaktion

Indgå i interaktion
Udveksle synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Delprøve 2 – diskussion

Forstå samtalepartner
Udtrykke synspunkter, begrunde

--	--	--	--	--	--	--

Sproglige fokuspunkter

Fluency
Grammatisk færdighed
Ordforråd
Udtale

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____